

נפגשים בפרשה

פרשת שמות

בין בנין הבית לתיקון העולם

אחת הפרשיות העלומות בתורה מתארת את מה שקרה למשה בדרך למצרים. משה לקח את משפחתו ממדין למצרים ולפתע ה' רצה להרוג מישהו. (ד, כד-כו) התורה סתמה כוונתה. את מי? מדוע? איך מעשה המילה הציל את המצב? כיצד ידעה ציפורה מה לעשות? וגם: מה ראתה ציפורה לכנות את משה (לפי הדעה הרווחת) "חתן"? (היחידה בכל התנ"ך שקוראת כך לבעלה!) רבו התהיות ועימן המחלוקות החל מן המדרש והתלמוד ועד פרשנינו האחרונים, המלמדות על גודל הפליאה מסיפור זה. יתרו היה אדם טוב וישר, אך עובד אלילים, אשר שאף למנוע את התייחדות המשפחה בכך שלא הסכים שמשה וציפורה יעשו ברית מילה לבנם הבכור (מכילתא יתרו יח,ג). משה נשבע על כך בתקופת שהותו אצל יתרו ("ויאול משה" - לשון אלה=שבועה), ואכן לא מל את בנו.

עם זאת, בחתונתם משה וציפורה כרתו ברית ביניהם שבבוא העת הם יתנתקו מבית יתרו, ואז יהיו חופשיים לנהוג בבנם כרצונם. ההסכם הסודי מציץ מקריאת השם לבנם "גרשום" - "גר הייתי בארץ נכריה", המגלה על תפיסת עולמם המבוססת, ועל הניכור שמשה חש בין המנהגים הזרים לו. (מלבי"ם ד, כב) למרות מוצאה, ציפורה דבקה בדרכו של משה, והייתה שותפה לקריאת השם. (מרתק לראות שלאורך הספר בניהם נקראים לפעמים "בניו" ולפעמים "בניה" ללמד שהם צועדים באותה הדרך למרות הכל) רגע לפני יציאת משה, אשתו ובניו לכיוון מצרים, הקב"ה הזכיר למשה את שליחותו (כא-כג) והדגיש כי אם פרעה לא ישחרר את "בני בכורי" (עם ישראל) אזי בנו הבכור של פרעה ימות. מה פשר התזכורת והדגשת הבנים עתה?

הגיעה העת. משה יצא לשליחותו למען העם, אבל נעצר "במלון" כדי לדאוג לענייניו הפרטיים. ה' כעס על כך ששליחו הנאמן התעכב מלבצע את שליחותו הכללית לטובת שליחותו הפרטית בדאגה לבניו ולפיכך רצה להרוג אותו. (שווה להעמיק בדברי ר' יצחק עראמה, בספרו עקדת יצחק, שער שלשים וחמישה, ולדרך זו מכוונים גם מלבי"ם, אור החיים, העמק דבר על פס' זה)

ציפורה הבינה שצריך לפנות את משה לשליחותו הכללית, ועליה ליטול על עצמה את עול השליחות הפרטית כולה. היא נחלצה לגאול את הבן הפרטי כדי שמשה יוכל לגאול את ה"בן" הכללי. היא נזכרה בהסכם הסודי שלהם ועשתה את הנדרש ממנה. ציפורה מימשה את ברית הנצח עם משה, חתנה, דרך ברית המילה לבנם הבכור, גרשום (תרגומו המופלא של תרגום יונתן). בכך היא זנחה את אמונתה הנכרית ודאגה לבית פרטי קדוש. "למה נקרא שמה ציפורה?... שטרהה הבית כציפור". (שמות רבה א, לב) ציפורה הדגישה כי משה הוא החתן שלה, ומלבד עצם הקשר איתו ("ר"י אבן כספי מוסיף רגש בפירושו על פס' כה) הרי שיש לה חובה לממש את "הסכם הדמים" עם החתן שלה. הסכם על דם מילה. (ספורנו פס' כה, מומלץ גם להרחיב עם רד"צ הופמן). נראה אף לומר שהיא **מחדשת את החתונה** עם חתנה בהקרבה זו למענו, וממילא למען העם כולו.

משה יצא מן הסכנה ופנה לשליחותו הכללית במצרים. האם ציפורה המשיכה עם משה לשליחותו הכללית או שמא חזרה מיד לבית אביה כדי לטפל בשליחותם הפרטית ובכך אפשרה לחתנה לגאול את העם? איננו יודעים. התורה הסתירה זאת מעינינו והפרשנים חלוקים ביניהם. אף את סיבת שילוחיה ואת שארע אודות האישה הכושית אין הפשט מאיר את עינינו, ובכל אופן ברור ש"איש האלוקים" אינו אדם רגיל שאמור לחלק את חייו הפרטיים והכלליים כמו אדם מן השורה.

נדמה, שהתורה מעלימה את הפרטים הללו בכוונה, על מנת שנדלה מהם מסרים לחיינו. כל חיינו אנו נמצאים בין השליחות הפרטית לשליחות הכללית. בין הזוגיות היומיומית לשאיפות הכלליות. בין הבית לעבודה. בין שיפוץ הבית לתיקון עולם.

הדרך הישרה אשר יבור לו כל זוג נסללת דרך נכונות לפשרות. יש לאחוז בזוגיות האישית ולא להניח ידינו מן העבודה הציבורית, וההשלמה שביניהן תיבנה רק מתוך נכונות להתפשר במה שצריך כדי ששתי השליחויות יגיעו למטרתן בשלמות.

הצמנה לחפז

לפעמים מתגלים מתחים זוגיים בעקבות חלוקת הזמן והכוחות בין השאיפות הפרטיות והכלליות. זה הזמן לפתוח את זה...

נחלק 10 פריטים (סוכריות/ אגוזים / חיילי משחק...) וכל אחד מבני הזוג יחלק אותם באופן שהוא רוצה

שהיה יחס הזמן/ הכוחות בין העשיה כלפי הבית לעשיה כלפי חוץ.

נדבר על זה: איך החלוקה הזאת משפיעה על הזוגיות/ המשפחה? האם זו החלוקה האידיאלית עבור המשפחה שלנו?

במה אני יכול לעזור לבן/בת הזוג כדי לממש את החלוקה שלו?

להצטרפות לקבוצה השקטה
שלחו הודעה עם המילים:

"נפגשים בפרשה"

לטלפון 054-5459014

או בדף הפייסבוק שלנו: **בדרך ערך**

לב אלה

הרצה חדשה יצאה לדרך...

קהילות או ארגונים
מוזמנים להזמין ערב מהנה ומעמיק
להעצמת הזוגיות

מי אנחנו?

אסף וצופיה זילברפלד

מחנכים, מרצים ומדריכי סיורים

מוזמנים אתכם להעצים את השיח הזוגי

נשמח לקבל תובנות, רעיונות או טיפים לשיפור